

PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

Obecnie PrWłPrzem reguluje:

- stosunki w zakresie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych;
- zasady, na jakich przedsiębiorcy mogą przyjmować projekty racjonalizatorskie i wynagradzać ich twórców;
- zadania i organizację Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Poza uregulowaniem PrWłPrzem:

- uregulowanie dotyczące zwalczania nieuczciwej konkurencji;
- problematyka „antymonopolowa”;
- regulacja dotycząca rzeczników patentowych;
- uregulowanie dotyczące rejestracji nazw pochodzenia oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych oraz środków pożywczych;

Przedmioty własności przemysłowej

- wynalazki
- wzory użytkowe
- znaki towarowe
- wzory przemysłowe
- topografie układów scalonych
- oznaczenia geograficzne

Prawa własności przemysłowej

- **patent oraz dodatkowe prawa ochronne** (na wynalazek)
- **prawo ochronne** (wzór użytkowy)
- **prawo ochronne** (znak towarowy)
- **prawo z rejestracji** (wzoru przemysłowego)
- **prawo z rejestracji** (topografii układu scalonego)
- **prawo z rejestracji** (oznaczenia geograficznego)

Prawa własności przemysłowej

- podmiotowe prawa bezwzględne;
- zapewniają wyłączność w zakresie zawodowego i zarobkowego korzystania z przedmiotu zgłoszenia;
- zbywalne i podlegające dziedziczeniu;
- przyznane przez kompetentny organ państwowy, regionalny lub międzynarodowy;
- ograniczone czasowo i terytorialnie;

Wynalazek

- brak legalnej definicji wynalazku
- w teorii prawa patentowego *przyjmuje się, że wynalazek to rozwiązanie o charakterze technicznym, ukierunkowane na zaspokajanie praktycznych potrzeb za pomocą nowych sposobów oddziaływania na materię lub wykorzystania jej właściwości, podające w sposób zupełny i kompletny reguły postępowania, które gwarantują osiągnięcie zamierzonego rezultatu*
- wynalazek nie jest ideą, ale instrukcją osiągnięcia określonego rezultatu

Wymogi zdolności patentowej

Patenty są udzielane na rozwiązania, które łącznie spełniają trzy przesłanki wskazane w art. 24 p.w.p., czyli są nowe, nieoczywiste i nadają się do przemysłowego stosowania. Brak którejkolwiek z tych przesłanek sprawia, że niemożliwe jest udzielenie patentu na wynalazek (wyrok WSA w Warszawie z 13.12.2017 r., VI SA/Wa 832/17, LEX nr 2440720).

Wynalazek musi również mieć tzw. charakter techniczny.

Rozwiązanie oznacza, że wynalazek jest swoistą receptą określającą poszczególne kroki, które muszą być zrealizowane w celu osiągnięcia danego efektu technicznego. Wynalazek nie jest zatem ideą, lecz instrukcją osiągnięcia określonego rezultatu. W związku z tym nie będzie wynalazkiem sama idea wynalazcza ani wskazanie jedynie efektu technicznego, bez określenia, jak ten efekt techniczny jest osiągany. Owo konkretne rozwiązanie musi mieć charakter techniczny, który to uznaje się powszechnie za konstytutywną cechę wynalazku, której bezwzględne spełnienie warunkuje dalszą analizę ustawowych warunków ochrony. Jak stwierdził NSA w wyroku z 16.03.2011 r. (II GSK 374/10, LEX nr 1080129), „zasadnicze znaczenie w ocenie zdolności patentowej ma kryterium technicznego charakteru wynalazku, bowiem niestwierdzenie przez Urząd Patentowy tej przesłanki skutkuje uznaniem braku zdolności patentowej zgłoszonego wynalazku i powoduje, iż dalszego badania nie prowadzi się, a ochrona patentowa jest wykluczona” (zob. wyrok WSA w Warszawie z 18.05.2018 r., VI SA/Wa 1144/17, LEX nr 2557483).

Za wynalazki, w rozumieniu ustawy, **nie uważa** się w szczególności:

- odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych;
- wytworów o charakterze jedynie estetycznym;
- schematów, zasad i metod przeprowadzania procesów myślowych, rozgrywania gier lub prowadzenia działalności gospodarczej;
- wytworów lub sposobów, których
 - a) możliwość wykorzystania nie może być wykazana lub
 - b) wykorzystanie nie przyniesie rezultatu spodziewanego przez zgłaszającego
- w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki;
- programów komputerowych;
- przedstawienia informacji.

Przesłanki negatywne udzielenia patentu

Patentów **nie udziela** się na:

- wynalazki, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; nie uważa się za sprzeczne z porządkiem publicznym korzystanie z wynalazku tylko dlatego, że jest zabronione przez prawo;
- odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt, a także wytwory uzyskiwane takimi sposobami; przepis ten nie ma zastosowania do sposobów mikrobiologicznych lub innych sposobów technicznych ani do wytworów uzyskiwanych takimi sposobami, o ile nie są to odmiany roślin lub rasy zwierząt; sposób hodowli roślin lub zwierząt, jest czysto biologiczny, jeżeli w całości składa się ze zjawisk naturalnych, takich jak krzyżowanie lub selekcjonowanie;
- sposoby leczenia ludzi i zwierząt metodami chirurgicznymi lub terapeutycznymi oraz sposoby diagnostyki stosowane na ludziach lub zwierzętach; przepis ten nie dotyczy produktów, a w szczególności substancji lub mieszanin stosowanych w diagnostyce lub leczeniu.

Patent

- Przez uzyskanie patentu nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
- Zakres przedmiotowy patentu określają zastrzeżenia patentowe, zawarte w opisie patentowym. Opis wynalazku i rysunki mogą służyć do wykładni zastrzeżeń patentowych.
- Czas trwania patentu wynosi 20 lat od daty dokonania zgłoszenia wynalazku w Urzędzie Patentowym.

Wzór użytkowy

- Wzorem użytkowym jest nowe i nadające się do przemysłowego zastosowania rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu lub budowy przedmiotu o trwałej postaci albo przedmiotu składającego się ze związanych ze sobą funkcjonalnie części o trwałej postaci.
- Wymóg postaci przedmiotu uważa się za zachowany także wówczas, gdy wytwór według wzoru użytkowego zdefiniowany jest przestrzennie przez powtarzalne elementy o stałym stosunku rozmiarów.
- Wymóg trwałej postaci przedmiotu uważa się za zachowany także wówczas, gdy wytwór według wzoru użytkowego zmienia swoją postać w związku z korzystaniem zgodnym z przeznaczeniem.

Wzór przemysłowy

- Wzorem przemysłowym jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, fakturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.
- Wytworem jest każdy przedmiot wytworzony w sposób przemysłowy lub rzemieślniczy, obejmujący w szczególności opakowanie, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, z wyłączeniem programów komputerowych.
- Za wytwór uważa się także:
 - 1) przedmiot składający się z wielu wymienialnych części składowych umożliwiających jego rozłożenie i ponowne złożenie (wytwór złożony);
 - 2) wymienialną część składową wytworu złożonego, jeżeli po jej włączeniu do wytworu złożonego pozostaje ona widoczna w trakcie jego zwykłego używania, przez które rozumie się każde używanie, z wyłączeniem konserwacji, obsługi lub naprawy.

Znak towarowy

- Znakiem towarowym może być każde oznaczenie umożliwiające odróżnienie towarów jednego przedsiębiorstwa od towarów innego przedsiębiorstwa oraz możliwe do przedstawienia w rejestrze znaków towarowych w sposób pozwalający na ustalenie jednoznacznego i dokładnego przedmiotu udzielonej ochrony.
- Znakiem towarowym, może być w szczególności wyraz, włącznie z nazwiskiem, rysunek, litera, cyfra, kolor, forma przestrzenna, w tym kształt towaru lub opakowania, a także dźwięk.

Oznaczenia geograficzne

- Oznaczeniami geograficznymi, w rozumieniu ustawy, są oznaczenia słowne odnoszące się bezpośrednio lub pośrednio do nazwy miejsca, miejscowości, regionu lub kraju (teren), które identyfikują towar jako pochodzący z tego terenu, jeżeli określona jakość, dobra opinia lub inne cechy towaru są przypisywane przede wszystkim pochodzeniu geograficznemu tego towaru.

Topografia układu scalonego

- Przez topografię układu scalonego, zwaną dalej "topografią", rozumie się rozwiązanie polegające na przestrzennym, wyrażonym w dowolny sposób, rozplanowaniu elementów, z których co najmniej jeden jest elementem aktywnym, oraz wszystkich lub części połączeń układu scalonego.
- Przez układ scalony rozumie się jedno- lub wielowarstwowy wytwór przestrzenny, utworzony z elementów z materiału półprzewodnikowego tworzącego ciągłą warstwę, ich wzajemnych połączeń przewodzących i obszarów izolujących, nierozdzielnie ze sobą sprzężonych, w celu spełniania funkcji elektronicznych.